23.07.2018 תאריך

שם המרצים: מני אדלר, מיכאל אלחדד, ירון גונן

מבחן בקורס: עקרונות שפות תכנות

קורס' מס: 202-1-2051

מיועד לתלמידי: מדעי המחשב והנדסת תוכנה

שנה: ב' סמסטר: ב' מועד ב'

משך הבוחן: 3 שעות

חומר עזר: אסור

הנחיות כלליות:

- 1. ההוראות במבחן מנוסחות בלשון זכר, אך מכוונות לנבחנים ולנבחנות כאחד.
 - 2. מבחן הכתוב בעיפרון חלש המקשה על הקריאה, לא יבדק
- 3. יש לענות על כל השאלות בגוף המבחן בלבד (בתוך השאלון). מומלץ לא לחרוג מהמקום המוקצה.
 - 4. אם אינך יודע את התשובה, ניתן לכתוב "לא יודע" ולקבל 20% מהניקוד על הסעיף/השאלה.
 - 5. 18 דפים סה"כ במבחן

נק 26	שאלה 1: AST
נק 14	שאלה 2: ייצוג אובייקטים ב-L
נק 23	שאלה 3: מערכת טיפוסים
נק 21	שאלה 4: תכנות לוגי
נק 22	שאלה 5: רשימות עצלות וCPS
נק 106	סה"כ

שאלה 1: AST

:TypeScript- הבא ב-Type ב- 1.1

(26 נק)

(2 נק)

בשאלה הזאת נפתח שיטה ליצירה של קוד ב-L5 בהינתן תיאור של Type.

(define student->name (lambda (s : list) : string

(car (cdr s)))

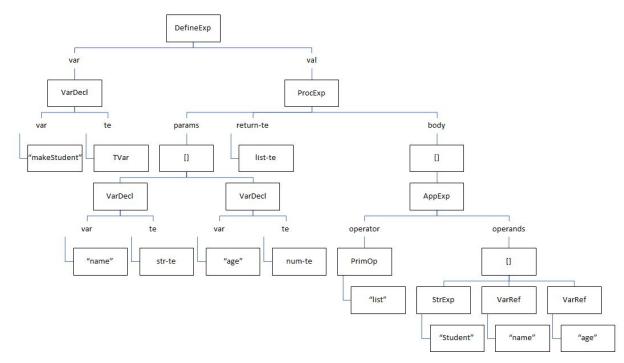
<u>1.3 צ</u>יירו את ה AST של הביטוים L5 של define עבור makeStudent, ושל ביטוי ה define עבור student? (8 נק)

TEXP

```
::= <atomic-te> | <compound-te> | <tvar>
<texp>
<atomic-te>
             ::= <num-te> | <bool-te> | <void-te>
<num-te> ::= number // num-te()
             ::= boolean // bool-te()
<bool-te>
<str-te>
             ::= string // str-te()
st-te>
            ::= list // list-te()
<compound-te> ::= compound-te> | <tuple-te>
<non-tuple-te> ::= <atomic-te> | <proc-te> | <tvar>
::= [ <tuple-te> -> <non-tuple-te> ]
                 / proc-te(param-tes: list(te), return-te: te)
              ::= <non-empty-tuple-te> | <empty-te>
<tuple-te>
<non-empty-tuple-te> ::= ( <non-tuple-te> *) * <non-tuple-te>
                 / tuple-te(tes: list(te))
<tvar> ::= a symbol starting with T
                 / tvar(id: Symbol, contents, Box(string|boolean))
L5
<exp> ::= <define> | <cexp>
                                          / DefExp | CExp
<define> ::= ( define <var-decl> <cexp> )
              / DefExp(var:VarDecl, val:CExp)
<cexp> ::= <number>
                                          / NumExp(val:number)
       | <boolean>
                                          / BoolExp(val:boolean)
        | <string>
                                          / StrExp(val:string)
        | <var-ref>
        ( lambda ( <var-decl>* ) <TExp>* <cexp>+ )
           / ProcExp(params:VarDecl[], body:CExp[], returnTE: TExp))
        ( if <cexp> <cexp> <cexp> )
           / IfExp(test: CExp, then: CExp, alt: CExp)
        | ( <cexp> <cexp>* )
           / AppExp(operator:CExp, operands:CExp[]))
<pri><prim-op> ::= + | - | * | / | < | > | = | not | eq? | string=?</pr>
                 | cons | car | cdr | list | list? | number?
                 | boolean? | symbol? | string?
<num-exp> ::= a number token
<bool-exp> ::= #t | #f
<var-ref> ::= an id token
                                        / VarRef(var: string)
<var-decl> ::= an id token | (var : TExp) / VarDecl(var: string, TE: TExp)
```

makeStudent AST for Expression:

```
(define makeStudent (lambda ((name : string) (age : number)) : list
    (list "Student" name age)))
```



Important points about ASTs:

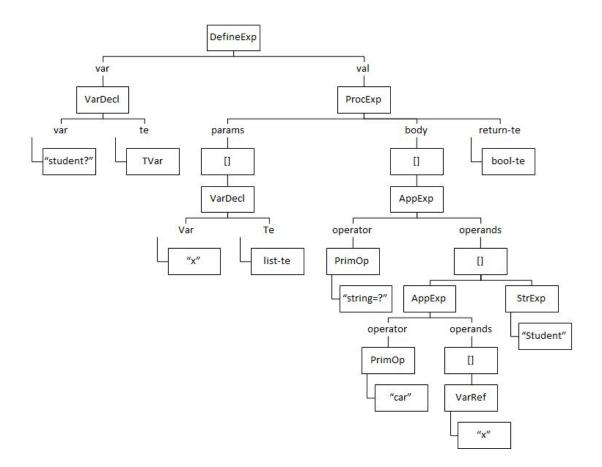
- The node types correspond to types listed in the abstract syntax (see p.2)
- For each node type, there are children according to the parameters of the type. For example, a node of type ProcExp has 3 children, labeled "params", "return-te" and "body".
- The edges connecting to the children must be labeled.
- The type of the children corresponds to the type of the params listed in the AST types. For example, a node of type VarDecl has 2 children of type string (labeled var) and TExp (labeled te).
- When the type of a parameter is a list of children, we add a node labeled [] to indicate the list and its items. For example, the child "params" of the node "ProcExp" is a list.
- All the information from the original expression must be recoverable from the AST.
- There are NEVER any abstract types in an AST. For example, the return-te child of the
 node "ProcExp" is declared of type TExp which is abstract (it is a union type which
 means it is abstract). But the actual value in our expression is "list" -- hence the node in
 the AST is of type "list-te" not TExp with a child of type list-te (this would appear in a
 derivation tree, not in an AST

https://www.cs.bgu.ac.il/~ppl182/wiki.files/class/notebook/2.3Syntax.html#BNF-Specification

student?

AST for expression:

```
(define student? (lambda (x : list) : boolean
  (string=? (car x) "Student"))
```



1.4 השלימו את שני הביטויים הבאים, האחד בונה את ה-AST שמייצג את ה-type predicate makeStudent שמייצג את ה-AST שמייצג את ה-student?

```
const studentCtorExp : DefineExp =
  makeDefineExp(
     makeVarDecl("makeStudent", makeFreshTVar()),
     makeProcExp([makeVarDecl("name", makeStrTExp()),
                  makeVarDecl("age", makeNumTExp())],
                 [makeAppExp (makePrimOp ("list") ,
                       [makeStrExp("Student"),
                       makeVarRef("name),
                       makeVarRef("age")])],
                 makeListTExp());
const studentPredExp : DefineExp =
  makeDefineExp(
    makeVarDecl("student?", makeFreshTVar()),
    makeProcExp(
       [makeVarDecl("x", makeListTExp())],
       [makeAppExp (makePrimOp ("string=?") ,
                     [makeAppExp (makePrimOp ("car")],
                                 makeVarRef("x")),
                     makeStrExp("Student")])]),
      makeBoolTExp());
```

1.5 יצירת קוד

בצורה אוטומטית בהינתן תיאור type predicate- וה-value constructor בצורה אוטומטית בהינתן תיאור הצהרתי

.type-של ה (declarative)

(8 נק)

```
interface Field {name: string; typeName: string;}
interface Record {name: string; fields: Field[];}
const studentRecord : Record = {name: "Student",
          fields: [{name: "name", typeName: "string"},
                    {name: "age", typeName: "number"}]};
const studentCtorAuto = genCtor(studentRecord);
Const studentPredAuto = genPred(studentRecord);
console.log(unparse(studentCtorAuto))
\rightarrow (define makeStudent (lambda ((name : string) (age : number)) : list
(list "Student" name age)))
                                             :code generator- השלמו את הקוד של
const genCtor = (rec: Record): DefineExp =>
 makeDefineExp(
   makeVarDecl("make"+rec.name, makeFreshTVar()),
   makeProcExp(
    map((field : Field) => makeVarDecl(field.name,
                                         parseTE(field.typeName)]),
         rec.fields),
     [makeAppExp (makePrimOp ("list") ,
       [makeStrExp(rec.name)].
         concat(map((field : Field) => makeVarRef(field.name),
                    rec.fields)))],
     makeListTExp());
```

L-שאלה 2: ייצוג אובייקטים ב

נתונים שלושה מימושים לייצוג אובייקט של בן-אדם (אחד ב TypeScript ושניים ב L5), וכן פונקציה הבודקת האם הוא גר בניו-יורק:

מימוש 1: כ-interface ב-TypeScript

```
interface Person {
    tag: "person";
     name: string;
    address: string
};
const isLiveInNY = (p : Person) : boolean =>
  p.address === "NY";
                                                        מימוש 2: כרשימה ב-L5
(define make-person-1
  (lambda ((name : string)
           (address : string)) : List
     (list "person" name address)))
(define is-live-in-NY-l
   (lambda ((p : List)) : boolean
      (and (eq? (car p) "person")
           (eq? (car (cdr (cdr p))) "NY"))))
                                                      ב-L5 ב-closure ב-L5
(define make-person-c
  (lambda ((name : string)
           (address : string)) : (symbol -> T)
    (lambda (msg)
      (cond ((eq? msg 'tag) "person")
           ((eq? msg 'name) name)
           ((eq? msg 'address) address)))))
```

```
(define is-live-in-NY-c
   (lambda (p : (symbol -> T)) : boolean
      (and (eq? (p 'tag) "person")
           (eq? (p 'address) "NY"))))
 ציינו את הערך של כל אחד משלושת הביטויים הבאים (כל אחד מהביטויים מתייחס, בהתאמה,
                                                  לאחד משלושת המימושים למעלה):
                                                                     (3 נקודות)
isLiveInNY({tag: "variable", name: "x", address: "NY"});
Type-checking/Compilation error (the parameter should be Student - a map with a
'student' tag)
(is-live-in-NY-l (list "variable" "x" "NY"))
#f
(is-live-in-NY-c
  (lambda (msg)
    (cond ((eq? msg 'tag) "variable")
           ((eq? msg 'name) "x")
           ((eq? msg 'address) "NY"))))
#£
```

2.2 מדוע אין צורך לבדוק את הערך של tag במימוש של tag,isLiveInNY,אך צריך לבדוק את הערך של tag מדוע אין צורך לבדוק את הערך של is-live-in-NY-c, is-live-in-NY-l מה ההבדל העקרוני בתפקיד של tag בייצוג של המימושים האחרים TypeScript ב Person

(5 נקודות)

ה-Student מגדיר את הטיפוס Student מגדיר את הטיפוס מגדיר את הטיפוס מגדיר את הטיפוס Student כקבוצת כל ה map בהם השדה TypeScript במן ריצה של "Student" (עם השדות name,address). תכונתו זאת מאפשרת בדיקה בזמן ריצה של תאימות טיפוס הארגומט לטיפוס הפרמטר בפרוצדורה.

ה-tag ב L הינו סה"כ פריט מידע (ברשימה או ב-closure, תלוי באופן מימוש האובייקט) המאפשר L ב-tag לבדוק את תאימות הארגומט לפרמטר של הפרוצדורה בזמן ריצה, אך אין לו כל תפקיד תחבירי במערכת הטיפוסים.

,L5 המייצגים בן אדם ע"פ שני המימושים ב p-c,p-l מייצגים בן אדם ע"פ שני המימושים ב **2.3**

:closure-כרשימה וכ

(6 נקודות)

```
(define p-l (make-person-l "Danny" "Beer Sheva"))
(define p-c (make-person-c "Danny" "Beer Sheva"))
```

עבור כל אחד מהמקרים הבאים, ציינו היכן מאוחסנים ה'שדות' של האובייקט (name, address):

(environment model) האובייקט, p-l, כאשר האינטרפרטר במודל הסביבות

- 1. בסביבה הגלובלית
- 2. באחת הסביבות שאינה הגלובלית
- 3. כחלק מהקוד של body ב
 - 4. בזיכרון של האינטרפרטר
 - 5. במקום אחר

תשובות 1,4 נכונות (תלוי בנקודת המבט)

(substitution model) כאשר האינטרפרטר במודל ההצבה, p-c, כאשר האינטרפרטר

- 1. בסביבה הגלובלית
- 2. באחת הסביבות שאינה הגלובלית
- 3. כחלק מהקוד של body ב

- 4. בזיכרון של האינטרפרטר
 - 5. במקום אחר

תשובה 3 נכונה. במודל ההצבה המופעים של הפרמטרים של ה closure מוחלפים בארגומנטים, במקרה זה name,address בערכים

(environment model) האובייקט, p-c, כאשר האינטרפרטר במודל

- 1. בסביבה הגלובלית
- 2. באחת הסביבות שאינה הגלובלית
- 3. כחלק מהקוד של body ב closure
 - 4. בזיכרון של האינטרפרטר
 - 5. במקום אחר

תשובה 2 נכונה. במודל הסביבות נבנית סביבה הכוללת את ההצבות של הפרמטרים של name,address

שאלה 3: מערכת טיפוסים

(23 נקודות)

בשאלה זו נרחיב את מערכת הטיפוסים שהוגדרה ב L5 כדי לתמוך באיחוד של טיפוסים (union types) כמו ב TypeScript.

לדוגמא, ניתן יהיה להגדיר טיפוס חדש של קבוצת כל המחרוזות וכל המספרים כאיחוד של string ו number:

(string | number)

לשם פשטות נניח כי ניתן לבצע union רק של טיפוסים לא מורכבים.

3.1. מוטיבציה: תארו מקרה בו נדרש להגדיר טיפוס שהוא איחוד של טיפוסים (כמו פרוצדורה בה נדרש לאחד טיפוסים כדי להגדיר את אחד הפרמטרים או את הערך המוחזר).

(3 נקודות)

במימוש האינטרפרטר, פונקציית ה eval החזירה את הערך של הביטוי, או שגיאה. כלומר הערך המוחזר שלה היה Value | Error **3.2**. נתון התחביר המופשט והקונקרטי של מערכת הטיפוסים, כפי שנלמד בהרצאה. הרחיבו אותו עם מבנה של איחוד טיפוסים.

(3 נקודות)

```
<texp> ::= <atomic-te> | <composite-te> | <tvar>
            ::= <num-te> | <bool-te> | <void-te> | <str-te>
<atomic-te>
<num-te>
             ::= number / num-te()
<bool-te>
             ::= boolean / bool-te()
<str-te>
            ::= string / str-te()
<void-te>
             ::= void
                         / void-te()
<composite-te> ::= <proc-te> | <tuple-te> <u>| <union-te></u>
<non-tuple-te> ::= <atomic-te> | <proc-te> | <tvar>
::= [ <tuple-te> -> <non-tuple-te> ]
                   / proc-te(param-tes: list(te), return-te: te)
<tuple-te>
             ::= <non-empty-tuple-te> | <empty-te>
<non-empty-tuple-te> ::= ( <non-tuple-te> *) * <non-tuple-te>
                       / tuple-te(tes: list(te))
<empty-te>
            ::= Empty
              ::= a symbol starting with T / tvar(id: Symbol)
<tvar>
<union-te> ::= (<atomic-te> | <atomic-te> [ | <atomic-te>]*)
/ union-te(tes : list(atomic-te))
// Option 2: Union of only two atomic types
<union-te> ::= <atomic-te> / union-te(te1 : atomic-te,
te2 : atomic-te)
```

3.3. השלימו את הגדרת מבנה ה union ב 3.3 (**3 נקודות**)

?type T2-יותר ספציפי מ-type T1? מתי ניתן לקבוע ש-3.4

(2 נק)

<u>לאשר קבוצת הערכים המוגדרת ע"י T1 מוכלת בקבוצה המוגדרת ע"י T2</u>

3.5. נניח כי מומש ב Parser הניתוח של מבנה איחוד הטיפוסים, כך שתאור טיפוס מאוחד, בקוד כמו ' string | number', יהפוך ב parsing לקודקוד מסוג UnionTExp ב AST (אופן המימוש אינו רלבנטי לשאלה זו).

(12 נקודות)

עדכנו את המתודה checkEqualType ב TypeChecker כך שייבדקו גם מקרים בהם הטיפוסים checkEqualType כללים sunion types

במידה ואחד הפרמטרים הוא טיפוס מסוג union type, הטיפוס בפרמטר הראשון te1 צריך te2 להיות ספציפי יותר מהטיפוס בפרמטר השני te2.

לדוגמא: אם

```
tel = number, tel = (number | string)

true אז הפרוצדורה מחזירה
```

אם •

```
tel = boolean, tel = (number | string)

error אז הפרוצדורה מחזירה
```

● במידה ושני הפרמטרים הם מטיפוס פרוצדורה, יש לוודא תאימות של טיפוס הפרמטרים והערך union types המוחזר גם עבור

:לדוגמא

אם

```
te2 = ((number | string) -> boolean)
                                              true אז הפרוצדורה מחזירה
                                                               אם
     tel = (number -> (boolean | string))
     te2 = (number -> boolean)
                                             error אז הפרוצדורה מחזירה
                                               השתמשו בממשק ל-AST של TExp
isUnionTExp, isProcTExp, isAtomicTExp, isTVar
And for values p of type procTExp - p.paramTEs and p.returnTE.
// Purpose: Check that type expressions are equivalent
// as part of a fully-annotated type check process of exp.
// Return an error if the types are different - true otherwise.
// Exp is only passed for documentation purposes.
const checkEqualType = (tel: TExp | Error,
                        te2: TExp | Error,
                        exp: Exp): true | Error =>
  isError(te1) ? te1 :
  isError(te2) ? te2 :
  deepEqual(te1, te2) ? true :
  (isAtomicTExp(te1) && isUnionTExp(te2)) ? te2.types.includes(te1) :
  (isUnionTExp(te1) && isUnionTExp(te2)) ?
     !tel.types.map((telitem : AtomicTExp) => te2.includes(telitem))
         .include(false) :
  (isProcTExp(te1) && isProcTExp(te2)) ? te2.types.includes(te1) :
     tel.paramTEs.length === t2.paramTEs.length &&
      !isError(checkEqualType(tel.returnTE,te2.returnTE,exp)) &&
      hasNoError(
         zipWith((param1TE, param2TE) =>
                    checkEqualType(param1TE, param2TE, exp),
              tel.paramTes, t2.paramTes))
Error(`Incompatible types: ${unparseTExp(tel)} and
${unparseTExp(te2)} in ${unparse(exp)}`);
```

te1 = (number -> boolean)

// Option 2: Union of only two atomic types

```
const checkEqualType = (tel: TExp | Error,
                        te2: TExp | Error,
                        exp: Exp): true | Error =>
  isError(te1) ? te1 :
  isError(te2) ? te2 :
  deepEqual(te1, te2) ? true :
 isAtomicTExp(te1) && isUnionTExp(te2) ?
      te1 === te2.te1 || te1 === te2.te2 :
  isUnionTExp(te1) && isUnionTExp(te2) ?
      te1.te1 === te2.te1 && te1.te2 === te2.te2 ||
      te1.te1 === te2.te2 && te1.te2 === te2.te1
  isProcTExp(te1) && isProcTExp(te2) ?
     tel.paramTEs.length === tel.paramTEs.length &&
      !isError(checkEqualType(te1.returnTE,te2.returnTE,exp)) &&
      hasNoError(
         zipWith((param1TE, param2TE) =>
                           checkEqualType (param1TE, param2TE, exp) ,
              tel.paramTes, tel.paramTes))
: Error(`Incompatible types: ${unparseTExp(te1)} and
         ${unparseTExp(te2)} in ${unparse(exp)}`);
```

שאלה 4: תכנות לוגי

(21 נק)

4.1: הסבירו בקצרה מדוע כל תוכנית ב-Relational Logic Programming היא ברת הכרעה: (3 נק)

מס' ה-terms בתוכנית RLP כלשהי ובשאילתא נתונה הוא סופי (עד כדי שינוי שמות המשתנים) כתוצאה מכך, מס' ה-goals האפשריים בעץ ההוכחה עבור השאילתא הוא סופי. לכן, אם בנתיב מסויים בעץ ההוכחה מופיע אותו ה-goal יותר מפעם אחת (עד כדי שינוי שם המשתנה), הרי זה אומר שנגזר עליו להופיע שוב, ואנו יכולים לעצור ולהכריז כי נתיב זה הוא אינסופי. במקרים האחרים נגיע לעלה כישלון או הצלחה.

```
היזכרו בהגדרת מספרי צ'רץ':
```

```
natural\_number(0). natural\_number(s(N)) :- natural\_number(N). :- matural\_number(N). gt (s(X),0) :- matural\_number(X).
```

:4.2 מעדי החישוב עבור מציאת ה-unifier הבא:

(3 נק)

```
unify( gt(s(s(0)), X), gt(s(X), 0) ) Let A=gt(s(s(0)), X), B=gt(s(X), 0) s={} \rightarrow A^\circ s=gt(s(s(0)), X), B^\circ s=gt(s(X), 0) s={X=s(0)} \rightarrow A^\circ s=gt(s(s(0)), s(0)), B^\circ s=gt(s(s(0)), 0) Fail
```

gt(s(X), s(Y)) := gt(X,Y).

```
(5 נק)
lte(0,0).
lte( 0, s(N)) :- natural number(N)
lte(s(A), s(B)) := lte(A, B)
  4.4: השלימו את הקוד הבא עבור פרדיקט אשר בודק האם איבר מסוים נמצא במקום הנכון ברשימה
                                                        ממוינת (של מספרי צ'רץ'):
                                                                      (5 נק)
insert(H, [], [H]).
insert(H, [X \mid Y], [H, X \mid Y]) :- lte(H, X).
insert(H, [X|Y], [X|Z]) :- insert(H, Y, Z), lte(X, H).
                          : insertion sort השלימו את הקוד הבא אשר ממין רשימה ע"י 4.5:
                                                                      (5 נק)
sort([],[]).
sort([H | T], R) :-
    sort(T,TR),
    insert(H,TR,R).
```

Y-אשר או קטן או קטן X אשר מתקיים אשר Ite/2 או היחס 4.3 הוסיפו את היחס 4.3

שאלה 5: רשימות עצלות ו-CPS

(22 נק)

5.1: האם ניתן להשוות בין שתי רשימות עצלות? אם כן, כתבו את הפרדיקט lzl-equal? אם לא, הסבירו מדוע. (3 נק)

לא ניתן להשוות בין רשימות עצלות:

לא ניתן להשוות בין האיברים שלהן כיוון שהן יכולות להיות אינסופיות. כמו כן לא ניתן להשוות בין ה-closures אשר מייצרים את המשך הרשימה.

- 5.2: ניזכר באלגוריתם של ניוטון לחישוב שורש של מספר: (9 נק)
 - $\pm\sqrt{x}$ מטרה: חשב
- (נתחיל תמיד עם ניחוש של 1) אוא ניחוש של הערך \sqrt{x} המשתנה y הוא ניחוש ו0
 - $\frac{y+\frac{x}{y}}{2}$ ביחוש מוצלח יותר מתקבל מהחישוב הבא: 2
 - x-3 חזור על החישוב עד שהניחוש בריבוע שווה בערך

כתבו את הרשימה העצלה sqrt-lzl אשר מכילה את כל הניחושים של השורש מהאלגוריתם. השתמשו sqrt-lzl את הרשימה העצלה cons-lzl, head, tail. בממשקים לעבודה עם רשימות עצלות: improve. .improve.

דוגמה:

ו- lst רשימה CPS שמקבלת פרדיקט \$pred שמקבלת פרדיקט \$filter ממשו את הפרוצדורה continuation cont ממשו את הפרדיקט.

See

https://www.cs.bgu.ac.il/~ppl182/wiki.files/class/notebook/4.2CPS.html#Summary: -CPS-Transformation

```
;; Purpose: filter in CPS
;; Type: [[T1 * [bool -> T2] -> T2] *
         List(T1) *
          [List(T1) -> T2] -> T2]
(define filter$$
  (lambda (pred$ lst cont)
    (cond
      ((empty? lst) (cont lst))
      (else
        (pred$ (car 1st)
               (lambda (pred-res)
                 (cond (pred-res
                         (filter$$ pred$ (cdr lst)
                           (lambda (filter-cdr-res)
                             (cont (cons (car lst)
                                         filter-cdr-res)))))
                        (else (filter$$
                                pred$
                                (cdr lst)
                                cont)))))))))
```